

แนวทางการพัฒนาโปรแกรมติดตาม และลงเคราะห์ผู้พ้นโทษ*

A Perspective Framework for the Development of a Follow-up and Assistance Program for Released Prisoners

เปรมฤดี เพ็ชรกุล**

Premruedee Petgoon

พรรณรัตน์ ดิษฐ์เจริญ***

Phannarat Ditcharoen

เอื้ออนุช ถนอมวงษ์****

Uea-anut Tanomwong

ณัฐชยา รัตนพันธุ์*****

Natchaya Rattanaphan

อริยะ วิมุกติบุตร*****

Ariya Wimuktibut

นันทร์พัช ไชยอัศวพงศ์*****

Nanrapat Chaiakaraphong

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานวิจัยเรื่อง "โครงการวิจัยเรื่องการประเมินผลโปรแกรมติดตามผู้พ้นโทษ" (ตุลาคม 2566) ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ สัญญาเลขที่ 28/2566 ใบบรรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ COA No. COA66/055

This paper is part of the project "The Evaluation of Follow-up of Released Prisoners Program" (October 2022), supported by the Office of Justice Affairs, Ministry of Justice and National Research Council of Thailand, Ethics Certificate Approval COA No. COA66/055.

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Assistant Professor of Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University.

*** อาจารย์ประจำภาควิชานิติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Instructor of Department of Law, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University.

**** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Assistant Professor of Department of Psychology, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University.

***** นักศึกษาปริญญาเอก สาขาการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Ph.D. Student in Lifelong Learning Promotion for Social Development Program, Faculty of Education, Kasetsart University

***** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายและการบริหารงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
M.A. Student in Justice Policy and Administration Program, Faculty Social Administration, Thammasart University

***** อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ผู้ประพันธ์
บรรณกิจ)
Instructor of Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University (Corresponding Author).

Received: 20 May 2024 Revised: 24 June 2024 Accepted: 12 July 2024

■ บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “การประเมินผลโปรแกรมติดตามผู้พ้นโทษ” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมติดตามและสงเคราะห์ผู้พ้นโทษ และรวบรวมฐานข้อมูลเครือข่ายเพื่อสร้างกระบวนการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้พ้นโทษอย่างเป็นระบบ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานของกรมราชทัณฑ์ หน่วยงานเครือข่ายและสถานประกอบการ องค์กรและหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการติดตามหลังปล่อยและการสงเคราะห์ผู้พ้นโทษ ซึ่งความเห็นที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างนำมาพัฒนาโปรแกรมโดยคณะผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาระบบแอปพลิเคชันเพื่อช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้พ้นโทษ ประกอบด้วย การสมัครงานออนไลน์ การประเมินสภาวะอารมณ์ การกิจเพื่อชุมชน หลักสูตรฝึกอบรม เป็นต้น จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าแอปพลิเคชันมีความน่าสนใจ ไม่ซับซ้อนง่ายต่อการใช้งาน อีกทั้งเป็นแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิตให้กับผู้ที่กำลังจะได้รับการปล่อยตัวและผู้พ้นโทษ ดังนั้นการสนับสนุนการใช้แอปพลิเคชันเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการประกาศใช้แอปพลิเคชันอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งจัดทำความร่วมมือระหว่างกระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานเครือข่าย

คำสำคัญ: การประเมินผลโปรแกรม, การติดตามหลังปล่อยตัว, ผู้พ้นโทษ, แอปพลิเคชัน, นวัตกรรม

■ Abstract

This research article is a part of the project entitled “The Evaluation of the Follow-up of the Released Prisoners Program,” which aims to develop a program to monitor and provide assistance to those released from prison and compiles a network database to create a systematic process for aiding those released from prison. This research is qualitative research. Data were collected from a sample of 30 people, consisting of executives and operational officers of the Department of Corrections, network agencies, entrepreneurs, and organizations involved in post release monitoring and assistance to released prisoners. The opinions obtained from the sample group were exploited by the experts to develop an application with a follow-up and assistance program. To support and assist the released prisoners, the program consists of online job applications, emotional assessments, missions for the community and training courses, etc. The research results revealed that the majority of the

sample group agreed that the application is interesting, not complicated, and easy to use. Moreover, the program can inspire pre-released prisoners and ex-convicts from prison. Therefore, for the continuity and sustainability of the application, government sectors or related agencies should provide formal announcements to support the use of the application along with cooperation between the Ministry of Justice and network agencies.

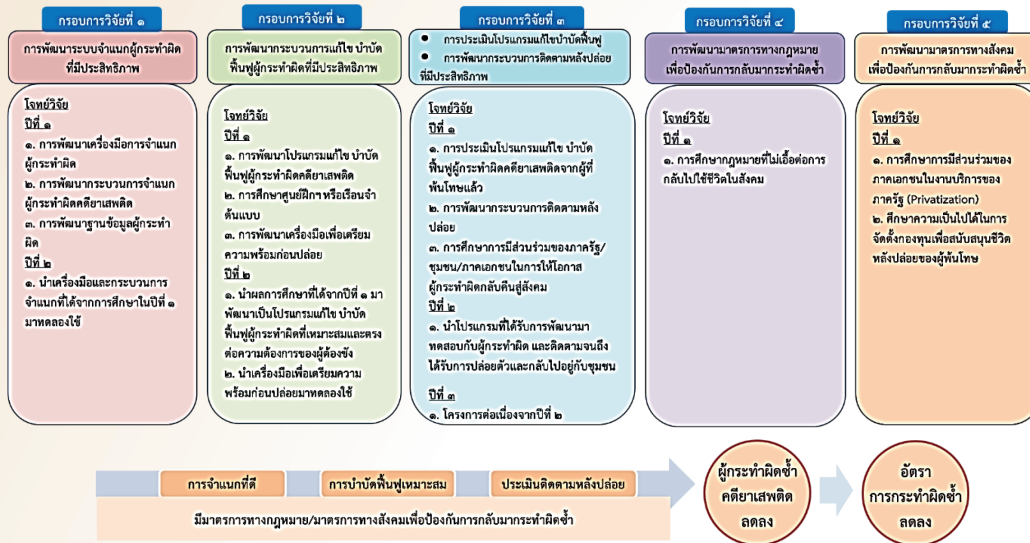
Keywords: program evaluation, post-release follow-up, released prisoner, application, innovation

■ บทนำ

ปัญหาการกระทำผิดซ้ำเป็นปัญหาสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกระบวนการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในเรือนจำ เมื่อพวกเขาออกไปใช้ชีวิตในสังคมปกติแล้วจะสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตภายใต้ขอบเขตของข้อกฎหมายโดยไม่ก่อความเดือดร้อนแก่สังคมอีกได้หรือไม่ คณะกรรมการพัฒนาการบริหาร

งานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ได้เห็นชอบตามข้อเสนอของกระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ได้ดำเนินกิจกรรมการวิจัยภายใต้ชุดโครงการวิจัยป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญต่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และสถานการณ์ของกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน เนื่องจากกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตของประชาชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายสำคัญของกระทรวงยุติธรรมในการส่งเสริมคนดีสู่สังคมโดยเป็นการให้โอกาสคนที่ก้าวพลาดในชีวิตกลับคืนสู่สังคม และสอดคล้องกับ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ภายใต้แผนงานวิจัยการลดความเหลื่อมล้ำ ในประเด็นการมีความเสมอภาคและความยุติธรรม การสร้างนวัตกรรมสมัยใหม่เพื่อขับเคลื่อนกลุ่มเปราะบางและการเข้าถึงประสิทธิภาพของฐานข้อมูลระดับชาติเพื่อวางแผนลดความเหลื่อมล้ำในระยะยาว (National Research and Innovation Policy Council, 2017)

ภาพที่ 1 แนวคิดการจัดทำ “ชุดโครงการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำ”

ที่มา: จาก The Evaluation of Follow up of Released Prisoners Program, (p. 3), Premruedee Petgoon, et al. (2023), Office of Justice Affair. Ministry of Justice

จากภาพที่ 1 การศึกษาโครงการวิจัยเพื่อแก้ไข ปัญหาการกระทำผิดซ้ำ (Premruedee Petgoon et al., 2020) ประกอบด้วย 5 กรอบวิจัย ได้แก่ (1) การพัฒนาระบบจำแนกผู้กระทำผิดที่มี ประสิทธิภาพ (2) การพัฒนาระบบการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่มีประสิทธิภาพ (3) การประเมินโปรแกรมแก้ไข บำบัดฟื้นฟู และการพัฒนาระบบการติดตามหลังปล่อย ที่มีประสิทธิภาพ (4) การพัฒนามาตรการ ทางกฎหมาย (5) การพัฒนามาตรการทาง สังคมเพื่อป้องกันการกลับมากระทำผิดซ้ำ โดยในส่วนของกรอบการวิจัยที่ 3 การประเมิน ผลโปรแกรมแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และการพัฒนา ะบบการติดตามหลังปล่อยที่มีประสิทธิภาพ และได้ผลลัพธ์การวิจัยออกมาในรูปแบบของ โปรแกรม 2 รูปแบบ คือ (1) โปรแกรมติดตาม

ผู้พ้นโทษแบบเข้มข้น (intensive care) และ (2) โปรแกรมติดตามทางเลือก (Optional care) ซึ่งในปีต่อมาได้พัฒนาเป็นงานวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้เครื่องมือทางออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการใช้ชีวิตที่ไม่เป็นอุปสรรคแก่ ผู้พ้นโทษ” (Premruedee Petgoon et al., 2021) ภายใต้การสนับสนุนทุนวิจัยโดยสำนักงาน การวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยมีการสร้างเครื่องมือ สำหรับการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้พ้นโทษ ในรูปแบบ Mobile Application ที่ชื่อว่า “Care Support Application” ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะ สามารถสร้างต้นทุนการดำเนินชีวิตให้แก่ ผู้พ้นโทษ และนำไปสู่การติดตามและสงเคราะห์ ช่วยเหลือผู้พ้นโทษที่มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการปล่อยตัว จากรายชัณฑ์เห็นว่าแอปพลิเคชันมีความสะดวก

ในการใช้งานโดยไม่ต้องเดินทาง อีกทั้งยังตอบสนองความต้องการในการขอรับความช่วยเหลือได้ในทันที ขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เห็นว่าเครื่องมือนี้สามารถเป็นจุดเริ่มต้นในการรวบรวมหน่วยงานเครือข่ายให้ความช่วยเหลือผู้พ้นโทษอย่างเป็นระบบมากขึ้น ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวได้มีข้อเสนอให้กระทรวงยุติธรรมเชิญชวนหน่วยงานเครือข่ายให้เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้สามารถนำแอปพลิเคชันไปใช้ได้จริงกับผู้พ้นโทษ และเสนอให้มีการปรับปรุงฟังก์ชันการใช้งานให้มีความน่าสนใจ เกิดความสะดวก และให้สิทธิประโยชน์ต่อผู้ใช้งานเพิ่มขึ้น

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จึงได้มีการทำวิจัยในครั้งนี้นำมา เพื่อเป็นการพัฒนาต่อยอดให้โปรแกรมซึ่งอยู่ในรูปแบบของแอปพลิเคชันสำหรับการติดตามสงเคราะห์ผู้พ้นโทษมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และสามารถนำผลการวิจัยมาใช้เป็นเครื่องมือที่มีความเป็นมาตรฐานกลางในการประเมินโปรแกรมติดตามช่วยเหลือผู้พ้นโทษในรูปแบบต่าง ๆ อันจะนำไปสู่แนวทางการนำร่องทดลองจะใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีปัจจัยความต้องการที่แตกต่างกัน และผลักดันแนวทางไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

■ วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมติดตามและสงเคราะห์ผู้พ้นโทษให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำ
2. เพื่อรวบรวมฐานข้อมูลเครือข่ายและสร้างกระบวนการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้พ้นโทษอย่างเป็นระบบ

■ วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบประชุมกลุ่ม (Focus group) ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มละ 10 คน ได้แก่ (1) หน่วยงานเครือข่ายและสถานประกอบการ (2) เจ้าหน้าที่กลุ่มพัฒนาพฤตินิสัย ผู้บริหารในสังกัดกระทรวงยุติธรรม และ (3) ผู้พ้นโทษจากเรือนจำ และเก็บข้อมูลเชิงเอกสาร (Documentary study) เพื่อรวบรวมรายชื่อหน่วยงานและสถานประกอบการมาไว้ในแอปพลิเคชัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แนวคำถามสำหรับประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อรับฟังความคิดเห็นสำหรับการปรับปรุงฟังก์ชันการใช้งานแอปพลิเคชันให้มีความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล ในลักษณะบรรยายเชิงพรรณนา โดยนำข้อมูลที่ได้อาจจัดกลุ่มเพื่อให้ได้ประเด็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ได้แก่ การปรับปรุงแอปพลิเคชันให้มีความเหมาะสมต่อการใช้งานของกลุ่มผู้พ้นโทษและเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบ รวมถึงการรวบรวมฐานข้อมูลเครือข่ายอย่างเป็นระบบ

■ ผลการวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาโปรแกรมติดตามและสงเคราะห์ผู้พ้นโทษ ปรากฏผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การพัฒนาโปรแกรมติดตามและสงเคราะห์ผู้พ้นโทษ

การพัฒนาโปรแกรมติดตามและสงเคราะห์

ผู้พันโทฯ ซึ่งในนี้เป็นโปรแกรมที่อยู่ในรูปแบบของแอปพลิเคชันการให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้พันโทฯ ได้ศึกษาจากหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความคุ้มครองแก่หน่วยงานผู้พัฒนาแอปพลิเคชัน ได้แก่ (1) พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (Electronic Transaction Act, B.E. 2562, 2019) (2) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 (Computer-Related Crime Act, B.E. 2560, 2017) รวมทั้งมาตรฐานแอปพลิเคชันสำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile Application Standard) ที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารวางนโยบายกำหนด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 (Official Information Act, B.E.

2540, 1997) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (Personal Data Protection Act, B.E. 2562, 2019) ที่กำหนดให้เนื้อหาหรือข้อมูล ที่แสดงในแอปพลิเคชันต้องไม่ละเมิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความเป็นส่วนตัว หรือการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้งาน ต้องกระทำด้วยความยินยอมของผู้ใช้งานเท่านั้น มาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่ม Focus Group จนพัฒนาเป็นแอปพลิเคชัน Care Support ในรูปแบบล่าสุด โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้งาน ซึ่งเป็นผู้พันโทฯ สามารถติดตั้งโปรแกรมลงในโทรศัพท์มือถือได้ทั้งระบบ Android และ iOS แอปพลิเคชันถูกออกแบบมามุ่งเน้นให้ใช้งานง่าย มีความสวยงาม และสะดวกต่อผู้ใช้งานมากที่สุด ประกอบด้วยฟังก์ชันการใช้งาน ดังนี้

ภาพที่ 2 หน้าลงทะเบียนเข้าใช้งานแอปพลิเคชัน Care Support

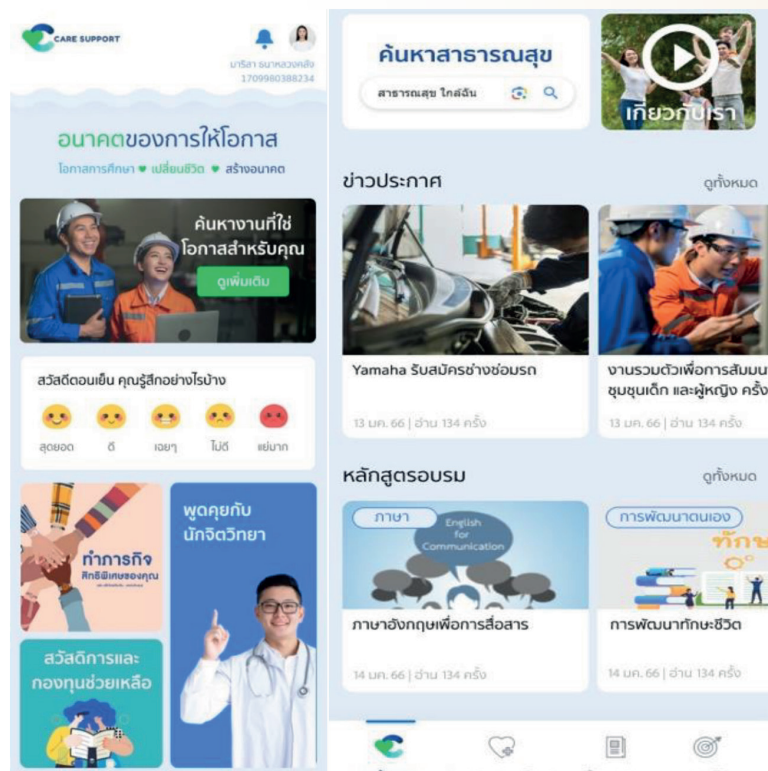

ที่มา: จาก *The Evaluation of Follow up of Released Prisoners Program*, (p. 154), Premruedee Petgoon, et al. (2023), Office of Justice Affair. Ministry of Justice

จากภาพที่ 2 แสดงหน้าจอทะเบียนเข้าใช้งาน จัดทำขึ้นสำหรับผู้ที่ยังไม่เคยใช้งานและไม่มีบัญชีผู้ใช้เมื่อเข้าสู่หน้าการลงทะเบียนเข้าใช้งาน ทำการกรอกข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ ประกอบไปด้วย สถานที่ที่เพิ่งพ้นโทษ เลขบัตรประจำตัวประชาชน และวันเดือนปีเกิด พร้อมยอมรับ

เงื่อนไขการใช้งานแอปพลิเคชัน เมื่อทำการลงทะเบียนเข้าใช้งานแล้ว ระบบจะทำการส่งข้อมูลไปยังเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ดูแลระบบในการตรวจสอบข้อมูล เพื่อยืนยันอนุญาตการใช้งาน และสามารถลงชื่อเข้าใช้งานเพื่อเข้าสู่ฟังก์ชันต่างๆ ของแอปพลิเคชันได้

ภาพที่ 3 หน้าแรกของแอปพลิเคชัน Care Support

ที่มา: จาก *The Evaluation of Follow up of Released Prisoners Program*, (p. 157), Premruedee Petagoon, et al. (2023), Office of Justice Affair. Ministry of Justice

จากภาพที่ 3 แสดงหน้าแรกของแอปพลิเคชัน Care Support ประกอบด้วย เมนูหลักที่แสดงภาพรวมของฟังก์ชันการใช้งานทั้งหมดของแอปพลิเคชัน ได้แก่ เมนูการค้นหางานเพื่อนำไปสู่การสมัครงานออนไลน์ เมนูการทำการกิจเพื่อ

ชุมชน เมนูสวัสดิการและกองทุนช่วยเหลือ เมนูพูดคุยกับนักจิตวิทยา เมนูค้นหาสารานุกรม ไกล่บ้าน ข่าวประกาศ หลักสูตรอบรมอาชีพและคอร์สวิชาชีพระยะสั้น เป็นต้น

ภาพที่ 4 หน้าโปรไฟล์ การบริการสาธารณะ และการค้นหางาน

ที่มา: จาก *The Evaluation of Follow up of Released Prisoners Program*, (p. 157), Premruedee Petgoon, et al. (2023), Office of Justice Affair. Ministry of Justice

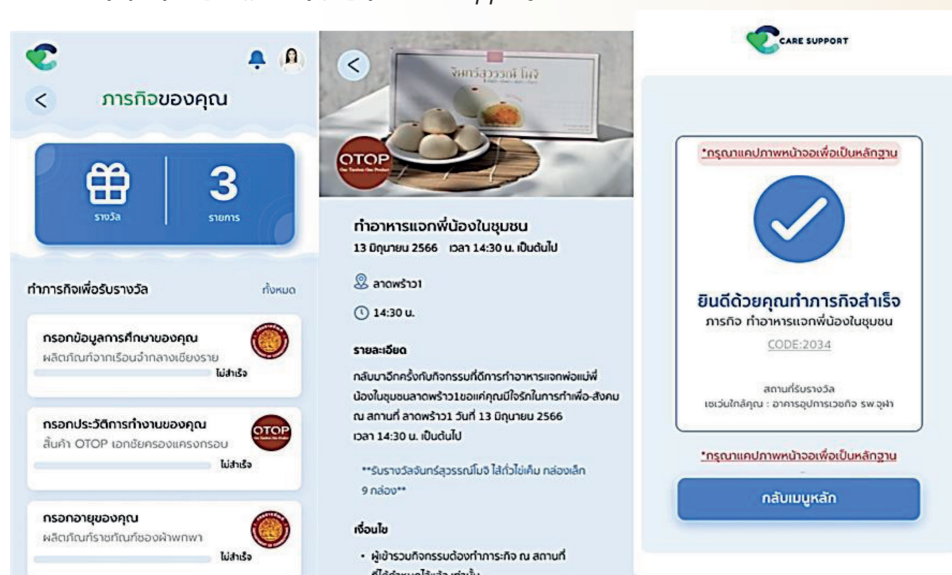
จากภาพที่ 4 แสดงหน้าโปรไฟล์ ข้อมูลส่วนบุคคล รูปภาพของผู้ใช้งาน และข้อมูลการใช้งานแอปพลิเคชัน โดยผู้ใช้งานสามารถแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคล อัปโหลดรูปภาพของผู้ใช้งาน หรือแนบใบประกาศนียบัตรจากการอบรมได้ อีกทั้งติดตามสถานะการสมัครงานจากเมนูนี้

ถัดมา คือ หน้าสุขภาพและบริการ โดยจะรวบรวมฟังก์ชันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและบริการ ซึ่งผู้ใช้งานสามารถทำแบบทดสอบประเมินสุขภาพจิตใจผ่านทางฟังก์ชันนี้ หรือรับคำปรึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้สามารถ

แสดงข้อมูลสวัสดิการและกองทุน ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่หน่วยงาน และลิงก์ของหน่วยงานช่วยเหลืออื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการขอรับความช่วยเหลือและติดต่อสอบถามเพิ่มเติม

สำหรับหน้าค้นหางาน ผู้ใช้งานจะสามารถค้นหางานได้ตามประเภทงานที่ตนสนใจ โดยระบบแอปพลิเคชันจะแสดงข้อมูลต่างๆ ของหน่วยงานหรือบริษัทที่เปิดรับสมัครงาน ข้อมูลติดต่อ ตำแหน่งที่เปิดรับสมัคร ค่าตอบแทน และรายละเอียดต่างๆ ของงาน ซึ่งผู้สมัครงานสามารถติดตามสถานะการสมัครงานได้ที่หน้าโปรไฟล์

ภาพที่ 5 หน้าภารกิจของแอปพลิเคชัน Care Support

ที่มา: จาก The Evaluation of Follow up of Released Prisoners Program, (p. 159), Premruedee Petgoon, et al. (2023), Office of Justice Affair. Ministry of Justice

จากภาพที่ 5 แสดงหน้าภารกิจ เป็นเมนูที่จะมอบภารกิจและกิจกรรมให้ผู้ใช้งานได้ทำเพื่อสะสมคะแนนและนำมาแลกของรางวัลได้ โดยกิจกรรมและภารกิจเหล่านั้น จะเป็นลักษณะของการช่วยเหลือสังคมและชุมชน กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในชุมชน การออกกำลังกาย การศึกษา วันสำคัญหรือกิจกรรมทางศาสนา ซึ่งผู้ใช้งานสามารถเลือกทำภารกิจ ตามที่ได้ประชาสัมพันธ์ไว้ในแอปพลิเคชัน เมื่อทำภารกิจเรียบร้อยแล้วสามารถทำการอัปโหลดหลักฐานในการทำภารกิจนั้นลงในระบบเพื่อให้เจ้าหน้าที่ระบบได้ตรวจสอบการทำภารกิจ และสะสมเป็นคะแนนเพื่อรับรางวัลในร้านค้าชุมชนที่ได้มีการทำความร่วมมือต่อไป

2. การรวบรวมฐานข้อมูลเครือข่ายและสร้างกระบวนการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้พ้นโทษอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลหน่วยงานเครือข่ายการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้พ้นโทษที่มีในประเทศไทย พบว่า มีหน่วยงานเครือข่ายจากทั่วประเทศ จำนวน 97 แห่ง ประกอบด้วย ภาครัฐ 15 แห่ง ภาคเอกชน 37 แห่ง และ ภาคประชาสังคม 45 แห่ง ซึ่งได้มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนหน่วยงานเครือข่ายให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของแอปพลิเคชัน รวมไปถึงแบบฟอร์มการยินยอมเพื่อเข้าร่วมตามเงื่อนไขการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ให้บริการและหน่วยงานเครือข่ายผู้ให้บริการความช่วยเหลือในแอปพลิเคชัน

3. การประเมินโปรแกรมติดตามช่วยเหลือผู้พันโทษในรูปแบบต่าง ๆ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยทำการรวบรวมความคิดเห็นจากการประชุมกลุ่มย่อย จากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กลุ่มผู้พันโทษ และกลุ่มหน่วยงานเครือข่ายพบว่า

1) โปรแกรมติดตามและสงเคราะห์ผู้พันโทษ ประกอบด้วย

1.1) แนวคิดการออกแบบโปรแกรมที่ให้ความสำคัญกับการใช้งานได้จริง ซึ่งจะใช้เพื่อการสื่อสารโดยตรงระหว่างผู้พันโทษกับผู้ให้บริการไม่ว่าจะเป็น สถานประกอบการ กองทุนให้ความช่วยเหลือ บุคลากรด้านสาธารณสุข หรือชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมภารกิจเพื่อช่วยเหลือชุมชน ได้นำแนวคิดยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในการออกแบบฟังก์ชันเพื่อจูงใจให้ผู้ใช้งานอยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือชุมชนตนเอง ในขณะเดียวกันเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เปิดใจยอมรับผู้พันโทษให้สามารถกลับเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับคนในสังคมได้อีกครั้ง

1.2) แรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นที่ก่อให้เกิดความดึงดูดใจให้เข้าใช้งานแอปพลิเคชัน เช่น แอปพลิเคชันออกแบบให้ง่ายต่อการใช้งาน ไม่ซับซ้อน สามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจในการเข้าถึงการใช้งานได้ เนื่องจากมีฟังก์ชันที่หลากหลายที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ สามารถใช้งานได้จริงไม่ยากต่อการเริ่มต้นเรียนรู้ใหม่แต่อาจจะต้องใช้เวลา

ในการเรียนรู้และทำความเข้าใจอย่างต่อเนื่องหรือทดลองใช้แอปพลิเคชันจนเกิดความคุ้นชินเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้กับผู้ที่กำลังจะได้รับการปล่อยตัวและผู้พันโทษ ทำให้เกิดความหวังและแรงบันดาลใจในการสร้างชีวิตใหม่ เป็นต้น

1.3) ข้อจำกัดที่อาจจะเกิดขึ้นจากการใช้งานแอปพลิเคชัน เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลถูกเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ ควรมีระบบและการป้องกันข้อมูลส่วนบุคคลที่รัดกุม รวมไปถึงปัญหาความล่าช้าในการเข้าใช้งานของผู้พันโทษบางคนที่ต้องรอการยืนยันตัวตนจากเจ้าหน้าที่เรือนจำที่พันโทษ ทำให้ผู้พันโทษรายนั้นไม่ได้รับโอกาสและความช่วยเหลือในทันทีที่ต้องการขอรับความช่วยเหลือ เป็นต้น

1.4) แนวทางการพัฒนาและปรับปรุงแอปพลิเคชัน ฟังก์ชัน ให้เกิดความสมบูรณ์และครอบคลุม เช่น ควรมีการเพิ่มเติมและรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกบริบทพื้นที่ให้มากขึ้น จะทำให้เกิดความน่าสนใจในการเข้าใช้งาน และผู้ที่เข้าใช้งานจะรู้สึกว่ามีความช่วยเหลือที่พร้อมรองรับและให้ความช่วยเหลือในแต่ละพื้นที่ ในกรณีที่มีถึงแอปพลิเคชันหรือมีการเดินทางไปยังพื้นที่ที่ไม่คุ้นเคย เป็นต้น

1.5) บทบาทของหน่วยงานเครือข่ายที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของระบบ ควรมีบทบาทหลักในเรื่องการแจ้งข้อมูลและการคัดกรองข้อมูลเพื่อพิจารณารับสมัครและให้ความช่วยเหลือผู้พันโทษตามข้อเท็จจริง รวมถึงการประชาสัมพันธ์สิทธิประโยชน์ที่หน่วยงานเครือข่ายจะได้รับ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้มีหน่วยงานเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในแอปพลิเคชันมากขึ้น

2) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาและใช้งานโปรแกรมแอปพลิเคชันอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

2.1) กระบวนการรวบรวมหน่วยงานเครือข่ายเพื่อเข้ามาเป็นผู้ให้บริการในแอปพลิเคชัน เช่น ควรรวบรวมหน่วยงานเครือข่ายที่ให้ความช่วยเหลือผู้พ้นโทษให้ได้มากที่สุด ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ จัดกลุ่มประเภท ให้ความช่วยเหลือที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งานแอปพลิเคชัน คัดกรองหน่วยงานเครือข่ายที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือโดยสมัครใจและมีกระบวนการให้ความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม

2.2) นำเข้าข้อมูลประชาสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานเครือข่ายไปยังผู้ใช้บริการผ่านระบบแอปพลิเคชัน เช่น ตำแหน่งที่ต้องการสมัครงาน ความพร้อมในการให้บริการที่อยู่อาศัย รายละเอียดในการให้ความช่วยเหลือด้านสาธารณสุข คลิปวิดีโอเผยแพร่บุคคลที่เป็น Care ต้นแบบ เป็นต้น

2.3) การสนับสนุนการใช้แอปพลิเคชันเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนโดยภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ควรมีการผลักดันนโยบายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การประกาศใช้งานแอปพลิเคชันอย่างเป็นทางการ จัดทำความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเครือข่ายและกระทรวงยุติธรรม เป็นต้น

2.4) แนวทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การใช้งานแอปพลิเคชันเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และให้เกิดการนำไปใช้งานอย่างแพร่หลาย เช่น มีการประชาสัมพันธ์ผ่านขั้นตอนการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและสำหรับผู้พ้นโทษ

ที่กลับไปอยู่บ้านแล้วในรูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ เช่น โปสเตอร์ คลิปวิดีโอ Content Creator ทั้งช่องทางออนไลน์ หรือออฟไลน์ขยายกลุ่มเป้าหมายไปยังบุคคลใกล้ชิด สมาชิกในครอบครัว ญาติ หรือหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

■ อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เน้นการพัฒนาโปรแกรมการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้พ้นโทษในรูปแบบของแอปพลิเคชันให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยเวอร์ชันนี้ยังคงให้ความสำคัญกับฟังก์ชันการหางาน ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่จะช่วยสร้างต้นทุนชีวิตที่ยั่งยืนให้กับผู้ต้องขังเมื่อพ้นโทษออกไปใช้ชีวิตในสังคม และจะเป็นเกราะป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำ สอดคล้องกับแนวคิดของ UNODC (2018) ที่มองว่า การมีงานทำหลังจากพ้นโทษเป็นปัจจัยที่ช่วยลดความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษได้ แต่กลับพบว่าผู้พ้นโทษส่วนใหญ่ไม่ได้รับการดูแลช่วยเหลือเรื่องการมีงานทำ ซึ่งส่งผลกระทบต่ออย่างมากต่อการดำรงชีวิตหลังพ้นโทษ ดังนั้น ในช่วงเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย เรือนจำจำเป็นต้องจัดฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ แบบเข้มข้นให้แก่ผู้ต้องขัง โดยเฉพาะการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานให้ได้มากที่สุด และต้องเป็นความรู้และทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการจ้างงาน เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้พ้นโทษได้รับการจ้างงานมากขึ้น ซึ่งกระบวนการการใช้งานแอปพลิเคชันที่ทางคณะวิจัยได้กำหนดไว้ เริ่มต้นจากกระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยที่เปิดโอกาสให้สถานประกอบการได้เข้ามา

ส่วนร่วมในการแนะนำฝึกอาชีพและคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการเพื่อวางแผนในการมีงานทำเมื่อพวกเขาได้รับปล่อยตัวออกมาแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง พ.ศ. 2561 ที่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้มีการฝึกวิชาชีพ ทั้งหลักสูตรปกติที่เรือนจำกำหนดและวิชาชีพจากสถานประกอบการภายนอก และเมื่อจบหลักสูตรก็จะได้รับประกาศนียบัตรจากการฝึกอบรม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะสามารถรับประกันการประกอบชีพและสร้างความมั่นใจในการที่จะมีชีวิตร่วมกับสังคมภายนอกให้แก่ผู้พ้นโทษต่อไป

จุดเด่นสำคัญของแอปพลิเคชัน นอกจากแนวคิดในการออกแบบเพื่อสื่อสารให้ผู้พ้นโทษสามารถใช้งานได้จริงแล้ว ยังเน้นการเชิญชวนให้ผู้ใช้บริการแอปพลิเคชันได้ร่วมกันทำภารกิจช่วยเหลือสังคมซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดบทบาทให้สังคมได้รับรู้ถึงความพร้อมที่จะกลับคืนสู่ชุมชนและสร้างความไว้วางใจในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดยุติธรรมชุมชนที่สนับสนุนให้ผู้พ้นโทษสามารถปรับตัวเข้ากับชุมชนให้ได้ สามารถดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับชุมชนสังคมได้อย่างเหมาะสม และไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ตัวอย่างการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทสนับสนุนการช่วยเหลือผู้พ้นโทษ เช่น อาสาสมัคร (use of volunteers) ตามข้อกำหนดโตเกียว (United Nations Standard Minimum Rules for Non-Custodial Measures, 1990) ข้อที่ 19 (19.1-19.3) ส่งเสริมให้อาสาสมัครชุมชนเข้ามาดูแลและให้ความช่วยเหลือผู้พ้นโทษ โดยเฉพาะเรื่องการทำงาน และฝึกฝนทักษะที่จำเป็นต่อตลาดแรงงาน

ในส่วนของผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมฐานข้อมูลหน่วยงานเครือข่าย นอกจากมีหน่วยงานจำนวน 97 แห่งทั่วประเทศ ยินดีเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือผ่านบริการ function ต่างๆ ในแอปพลิเคชัน ไม่ว่าจะเป็นบริการให้คำปรึกษาทางด้านสุขภาพ การหางานทำ หรือสวัสดิการความเป็นอยู่ เป็นต้น ยังสามารถขยายผลไปยังเครือข่ายที่ให้การสนับสนุนรางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจสำหรับผู้ทำภารกิจช่วยเหลือสังคมอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการวางแผนกลับคืนสู่สังคมตามข้อกำหนดเนลสันแมนเดลลา (The United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners, 2015) ข้อกำหนดที่ 107 ที่กล่าวว่า “นับแต่เริ่มต้นการรับโทษ ต้องคำนึงถึงอนาคตของผู้ต้องขังภายหลังได้รับการปล่อยตัว และจะต้องส่งเสริมสนับสนุนรวมทั้งช่วยเหลือผู้ต้องขังให้สามารถศึกษาหรือสร้างความสัมพันธ์เช่นนั้นกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกเรือนจำที่อาจจะมีส่วนส่งเสริมการฟื้นฟูตัวผู้ต้องขัง และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อครอบครัวของเขา” และส่วนสุดท้ายของแอปพลิเคชัน คือ การเป็นศูนย์กลางในการให้ความช่วยเหลือด้านสุขภาพแก่ผู้พ้นโทษ ซึ่งสอดคล้องกับ UNODC ในข้อกำหนดที่ 24 วรรค 2 กล่าวถึงเรื่องการให้บริการสุขภาพแก่ผู้พ้นโทษ “... 2. การจัดบริการรักษาพยาบาลควรอยู่ในลักษณะที่เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับงานด้านสาธารณสุขโดยทั่วไป ทั้งนี้ ผู้พ้นโทษควรได้รับการดูแลเรื่องสุขภาพในช่วงแรกหลังพ้นโทษ และควรมีการส่งมอบเอกสารสุขภาพในช่วงที่อยู่ในเรือนจำให้แก่หน่วยงานสาธารณสุขชุมชน เพื่อดูแลและให้บริการแก่

ผู้พันโทซึ่งเป็นโรคเหล่านี้ หรือข้อมูลจำเป็นสำหรับการทำประกันสังคม เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์ด้านการรักษาพยาบาล นอกจากนี้ ผลจากการรวบรวมหน่วยงานเครือข่ายทำให้การวิจัยในครั้งนี้ได้มีการจัดทำแบบฟอร์มสำหรับการคุ้มครองสิทธิผู้พันโทเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและรับประกันข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการแอปพลิเคชันให้เกิดความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitation of Offender Act 1974, 1974) ของประเทศอังกฤษ ซึ่งให้การคุ้มครองสิทธิแก่ผู้พันโทด้วยการเก็บรักษาข้อมูลประวัติการกระทำความผิด โดยกฎหมายดังกล่าวมีเจตนารมณ์ที่จะช่วยแก้ไขฟื้นฟูมิให้ผู้พันโทกระทำความผิดซ้ำ และสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 รวมทั้งมาตรฐานแอปพลิเคชันสำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile Application Standard) ที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารวางนโยบายกำหนด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เช่น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้เนื้อหาหรือข้อมูลที่แสดงในแอปพลิเคชันต้องไม่ละเมิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความเป็นส่วนตัวของบุคคล หรือการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเป็นส่วนตัวของผู้ใช้งานต้องกระทำด้วยความยินยอมของผู้ใช้งานเท่านั้น ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายของกระทรวงยุติธรรมที่จะสร้างกลไกความร่วมมือเพื่อนำไปสู่การสร้างฐานข้อมูล

หน่วยงานเครือข่ายในการให้ความช่วยเหลือผู้พันโทเพื่อเป็นเกราะป้องกันไม่ให้กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

■ ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ได้มีการรับฟังข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปปรับปรุงการสร้างเครื่องมือแอปพลิเคชันให้มีสมรรถนะมากขึ้น โดยสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. การพัฒนาโปรแกรมติดตามและสังเคราะห์ผู้พันโทให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหการกระทำผิดซ้ำ มุ่งเน้นการออกแบบที่ใช้งานง่าย มีความสวยงามและสะดวกต่อผู้ใช้งานมากที่สุด และพัฒนาเป็นแอปพลิเคชัน Care Support ที่ผู้ใช้งานสามารถเข้าใจงานได้ด้วยตนเอง ทั้งที่อยู่ในระหว่างขั้นการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยหรือกรณีได้รับการปล่อยตัวมาแล้ว ทั้งนี้ แอปพลิเคชัน Care Support ฉบับสมบูรณ์ประกอบด้วย (1) หน้าลงทะเบียนเข้าใจงาน (2) หน้าโปรไฟล์ (3) หน้าสุขภาพและบริการ (4) หน้าค้นหางาน และ (5) หน้าภารกิจ

2. การจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายและสร้างกระบวนการให้ความช่วยเหลือสังเคราะห์ผู้พันโทอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม พบว่า มีหน่วยงานเครือข่ายจำนวน 97 แห่ง ยินดีเข้ามามีส่วนร่วมให้บริการความช่วยเหลือผ่าน function ต่าง ๆ ในแอปพลิเคชัน

■ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาผลการวิจัย เพื่อเสนอการจัดทำแผนต่าง ๆ เพื่อผลักดันสู่ การปฏิบัติจริง สามารถขยายผลและต่อยอด การดำเนินโครงการในเชิงปฏิบัติและเชิงนโยบาย ของกระทรวงยุติธรรมและกรมราชทัณฑ์ ประกอบด้วยแนวทางดังนี้

1. การจัดทำแผนสร้างนวัตกรรมเพื่อ สนับสนุนงานในกระบวนการยุติธรรม โดยมี Care Support Application เป็นจุดริเริ่มของ การสร้างเครื่องมือในการดำเนินงานด้าน การติดตาม และสงเคราะห์ผู้พ้นโทษ การจัดทำ สื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่แอปพลิเคชันใน รูปแบบออนไลน์และออนไลน์ นำมาซึ่งการ กำหนดตัวชี้วัดเรื่องการใช้แอปพลิเคชันและ สถิติที่เกี่ยวข้องกับการรายงานผลผู้เข้าใช้งาน ความสนใจในการขอรับความช่วยเหลือของ ผู้เข้าใช้งาน การประเมินผลการใช้งาน สำนวณ ความพึงพอใจของสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้าง ความดึงดูดใจให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใช้งาน เป็นต้น เพื่อต่อยอดจากการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ประมวลผลและนำเสนอข้อมูลที่สามารถเป็น แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาโปรแกรม เพื่อดำเนินงานด้านการติดตาม ช่วยเหลือ สงเคราะห์ผู้พ้นโทษภายในระบบเดียวให้ ครอบคลุมต่อไป

2. การกำหนดแผนงานสนับสนุนทรัพยากร ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล จากการลงพื้นที่เพื่ออบรม การใช้งานและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ แอปพลิเคชัน Care Support พบว่า การสร้าง นวัตกรรมเพื่อสนับสนุนงานในกระบวนการ ยุติธรรมจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุน

ทรัพยากรจากส่วนกลางในหลายด้าน เช่น การจัดพื้นที่ในหน่วยควบคุมให้เอื้อต่อการ ใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งจำเป็นต้องมีการหารือ เพื่อทบทวนถึงข้อจำกัดบางประการทั้งในด้าน ความปลอดภัยและข้อมูลส่วนบุคคลเนื่องจาก เป็นพื้นที่ควบคุมเฉพาะ ในขณะที่เรือนจำและ ทัณฑสถานเริ่มมีการนำอุปกรณ์และโปรแกรม ด้านดิจิทัลมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวก ในการเชื่อมต่อข้อมูลมากขึ้น แต่ยังขาด แนวปฏิบัติที่ชัดเจนร่วมกันของทั้งองค์กร เนื่องด้วยทรัพยากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ยังไม่มี ความพร้อม

3. การจัดทำแผนและกำหนดตัวชี้วัดด้าน การส่งเสริมศักยภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้ การส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสภาพแวดล้อม ที่เกื้อหนุนต่อการใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข ให้กับผู้พ้นโทษ รวมถึงบุคคลใกล้ชิดของ ผู้พ้นโทษ ได้แก่ ผู้ปกครอง สมาชิกในครอบครัว เพื่อนญาติหรือผู้ใหญ่ที่ผู้พ้นโทษให้ความเคารพ รวมถึงในบริบทพื้นที่ชุมชนที่ผู้พ้นโทษอาศัย อยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำ ชุมชน หรือในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนอำเภอ สถานีอนามัย หรือสาธารณสุข ในชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน รวมถึงอาสาสมัครในพื้นที่ชุมชน ในบริบทการส่งเสริมการเรียนรู้ การอบรม ให้ความรู้การใช้งานแอปพลิเคชัน การสร้าง การตระหนักรู้และสร้างทัศนคติ รวมถึง ความสัมพันธ์อันดีร่วมกันระหว่างผู้พ้นโทษ หรือผู้ต้องขังที่กำลังจะได้รับการปล่อยตัว และคนในชุมชน เพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติและมีการสื่อสารทัศนคติที่ดีต่อกัน เป็นต้น

4. การจัดทำแผนและกำหนดตัวชี้วัดด้านการพัฒนาการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายโดยเชื่อมโยงระบบตลาดสิทธิประโยชน์ช่องทางประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ การจัดทำสื่อ การจัดทำกระบวนการเชิญชวนหน่วยงานเครือข่าย การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ครอบคลุมและเกื้อหนุนต่อหน่วยงานทุกภาคส่วนก่อให้เกิดแรงจูงใจ ความยินดีและสนใจเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายภายในโปรแกรมติดตามผู้พ้นโทษ การสร้างการตระหนักรู้ การอบรมให้ความรู้ การสร้างทัศนคติที่ดีเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การสร้างระบบการบริหารจัดการระหว่างหน่วยงานเครือข่ายหน่วยงานที่ดูแลด้านการติดตาม ช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้พ้นโทษ รวมถึงผู้พ้นโทษหรือผู้ต้องขังที่กำลังจะได้รับการปล่อยตัว หรือบุคคลใกล้ชิดที่ร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนงานในเชิงบวกและเกิดความสัมพันธ์อันดีร่วมกันในการขอรับบริการและการให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

■ บรรณานุกรม

- Computer-Related Crime Act, B.E. (No 2) 2560. (2017, January 24). Royal Thai Government gazette. No. 134 Chapter 10 Gor. pp. 24-35.
- Electronic Transaction Act, B.E. (No 4) 2562. (2019, May 22). Royal Thai Government gazette. No. 136 Chapter 67 Gor. pp. 203-207.
- National Research and Innovation Policy Council. (2017). 20-year Research and Innovation Strategic Plan (B.E. 2560-2579). Bangkok: Cocoon & Co.
- Official Information Act, B.E. 2540 (1997, September 10). Royal Thai Government gazette. No. 114 Chapter 46 Gor. pp. 1-16.
- Premruedee Petgoon, et al. (2020). The Development of Post-Release Follow-up Processes and Assistance or Support System for Ex-prisoners. National Research Council of Thailand (NRCT).
- Premruedee Petgoon, et al. (2021). Report on Activities to Promote and Support Research and Innovation: Applying the Online Application for Ex-Prisoner's Lifestyle. National Research Council of Thailand (NRCT).
- Premruedee Petgoon, et al. (2023). The Evaluation of Follow up of Released Prisoners Program. Office of Justice Affair. Ministry of Justice.
- Personal Data Protection Act, B.E. 2019. (2562, May 27). Royal Thai Government gazette. No. 136 Chapter 69 Gor. pp. 52-95.
- Rehabilitation of Offenders Act 1974. (1974, July 31). The Parliament of the United Kingdom. Chapter 53. pp. 1-17.
- The United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (the Nelson Mandela Rules). (2015, December 17). General Assembly Resolution 70/175.
- United Nations Standard Minimum Rules for Non-Custodial Measures (The Tokyo Rules). (1990, December 14). General Assembly Resolution 45/110.

UNODC. (2018). Introductory Handbook on
The Prevention of Recidivism and the
Social Reintegration of Offenders. United
Nations.

